

היה זה ישראל ודאי שלא היו מלבושיו כשל ישראל ד"כ היו מכירים אותו. וז"ל כיון שכתב רבינו שלוקה על כל אחד מאלו היסוד היה כח ביד חכמים להחזיר חסור הורס לקרובי המלכות. ויש לומר משום הלל ישראל הוא דשרו וכשיראליים עומדים לפני המלכים הם מזילים את ישראל והיו ח' ילדים שהיו ללוד נמי הלל ישראל הוה דהו מבעתים את האויבים. אי נמי שהחזירה לא פרעה דבר אלל חמרה ובחקותיהם לא חלכו ומכרה הדבר לחכמים והם ראו שאין לגזור על הקרובים למלכות:

פרק אחד עשר

א אין "הולכין בחקות העובדי כוכבים ולא מדמין להן לא במלבוש ולא בשער וכיוצא בהן שנאמר ולא תלכו בחקות הגוים. ונאמר ובחקותיהם לא תלכו. ונאמר השמר לך פן תנקש אחריהם. הכל בענין אחד הוא מזהיר שלא ידמה להן. אלא יהיה הישראל מובדל מהן וידוע במלבושו ובשאר מעשיו כמו שהוא מובדל מהן במדעו ובדעותיו. וכן הוא אומר ואבדיל אתכם מן העמים. [א] לא ילבש במלבוש המיוחד להן. ולא יגדל ציצית ראשו כמו ציצית ראשו. ולא יגלה מן הצדדין ויניח השער באמצע כמו שהן עושין וזה הנקרא [ג] בלורית. ולא יגלה השער מבגד פניו מאז לאזן ויניח הפרע מלאחריו בדרך שעושין הן. *ולא יבנה מקומות כבנין היכלות של עכו"ם כדי שיכנסו בהן רבים כמו שהן עושין. וכל העושה אחת מאלו וכיוצא בהן לוקה: ב עכו"ם שהיה מסתפר מישראל כיון שהגיע לבגדיו קרוב שלש אצבעות לכל רוח שומט את ידו: ג ישראל שהיה [ג] קרוב למלכות וצריך לישב לפני מלכיהם והיה לו גנאי לפי שלא ידמה להן הרי זה מותר ללבוש במלבושיהן ולגלח כנגד פניו בדרך שהן עושין: ד אין מנחשין כעכו"ם שנאמר לא תנחשו. כיצד הוא הנחש כגון אלו שאומרים הואיל ונפלה פתי מפי או נפל מקלי מידי איני הולך למקום פלוני היום שאם אלך אין חפציי נעשים. הואיל ועבר שועל מימיני איני יוצא מפתח ביתי היום שאם אצא יפגעני אדם רמאי. וכן אלו ששומעים צפצוף העוף ואומרים יהיה כך ולא יהיה כך. מוב לעשות דבר פלוני ורע לעשות דבר פלוני. וכן אלו שאומרים שחוט תרנגול זה שקרא ערבית. שחוט תרנגולת זו שקראה כמו תרנגול. *וכן המשים סימנים לעצמו אם יארע לי כך וכך אעשה דבר פלוני ואם לא יארע לי לא אעשה, כאליעזר עבד אברהם. וכן כל כיוצא בדברים האלו הכל אסור וכל העושה מעשה מפני דבר מדברים אלו לוקה:

השגת הראב"ד

*ולא יבנה מקומות כבנין היכלות עכו"ם. א"ל איני יודע מהו זה אם יאמר שלא יעשה כהם זכרות כמו שהן עושין או שלא יעשה שם חמנים כימן לקבץ בו את הכרבים כדרך שהם עושין:

השגת הראב"ד

*וכן המשים לעצמו סימנים אם יארע לו כך וכך וכו'. א"ל זה שבוש גדול שהרי דבר זה מותר ומותר הוא ואולי העשהו הלשון שראה כל נחש שאינו כאליעזר ויונתן אינו נחש והוא כבר שלטין איסור נאמר ולא היה אלא ח"ק אינו ראוי למכור ואף חשב על דקיקים כמותם עזירה זו ואף הוה אינה הוה מפקי פולסי דמורא לאפיה:

א סמ"ג לאוין נ. טור יו"ד סי' קעט: ב טענית ככ: ג סמ"ג לאוין נא. טור יו"ד סי' קעט:

פ"א א אין הולכין בחקות וכו'. מ"כ דליתא בספרא פרשת אחרי מות. ומשמע דרבינו כתב בתהלה דרך כלל אין הולכין בחקות העובדי כוכבים וכו' עד ואבדיל אתכם מן העמים והדר מפרש. לא ילבש במלבוש המיוחד להם לפרש מ"ש לא במלבוש. לא יגדל ציצית ראשו וכו' לפרש מה שכתוב ולא בשער. ולא יבנה מקומות לפרש מ"ש וכיוצא בהם: ולא ילבש במלבוש וכו'. כתב מהר"י קולון כימון פ"ה דליתא בספרא שלא תאמר הואיל ויואלין בחרגמן אף אפי' יואל בחרגמן וכו' הואיל ויואלין בקילוסין אף אפי' וכו'. ובהו הוא ז"ל שלא נאמרו רבינו לאסור אלא מלבוש המיוחד להם לפירשו הישראלים ממנו משום צניעות או מפני ד"ל שכוון שתייחד להם מפני פרישות ופירשו הישראלים ממנו מפני יהדותן אז כשלושמים הישראלים נראה כמורה להם ונמשך אחריהם אבל כשאנו מלבוש המיוחד להם על דרך זו אין הישראל חייב להשתנות מן העובדי כוכבים כלל ושוקר: ולא יגדל וכו'. ז"ל שך צריך לגרום ולא יגדל ציצית ראשו כמו ציצית ראשו ולא יגלה וכו' ומי והדר מפרש לא יגדל ציצית ראשו וכו' והא' כיצד בזה שם ענינים שהם עושים לא יגלה מן הצדדין וכו' ולא יגלה השער וכו'. ומ"ש אסור לגדל בלורית מדתני' ב' אין מעמידין [כ"ט]. ובהנה רבינו בסמוך עובד כוכבים שהיה מסתפר מישראל כיון שהגיע לבגדיו שלש אצבעות לכל רוח שומט את ידו ושעמם משום דלשם עבודת כוכבים הוא מגדלה אסור הישראל להדמות להם בה: ומ"ש ולא יגלה השער מבגד פניו וכו'. ב"ק סוף פ' מרובה (דף פ"ג). ובסוטה פרק עגלה ערופה (דף מ"ט). תניא מסתפר קומי ה"ז מדרכי האמורי. ומפרש רבינו מסתפר קומי לזד הפנים ומינה הפרע מאחוריו וכן פירשו רש"י והערות: ולא יבנה מקומות וכו':

בתב הראב"ד: ולא יבנה מקומות וכו' א"ל לא ידעתי מה הוא זה וכו' כמו שהם עושין עכ"ל. וז"ל דהיינו לומר שלא יבנה בתבנית אותם היכלות: וכל העושה אחד מאלו לוקה וז"ל והא' הוה לאו שכללות והיך לוקים עליו. וי"ל דלאו שכללות היינו כגון לא תאכלנו על הדם שהוא כולל ענינים שונים לא תאכלנו דיום שחרגנו נפש לא תאכלנו אכילת בן סורר ומורה וכגון לא תעבדם שכולל עבודות שהיו עליהם סקילה ושאינו חייב אבל כל הנכללים בלאו זה כלם אסורים משם אחד דהיינו הולך בחקות העובדי כוכבים ועונשן שזה דהיינו מלקות. ומכאן תלמוד לכל המכר בפרק זה כיוצא בזה שאסורים רבים נכללים בלאו אחד משם אחד ולוקים עליהם:

ב עובד כוכבים שהיה מסתפר וכו'. ברייתא פרק אין מעמידין (דף כ"ט). עובד כוכבים המסתפר מישראל כיון שהגיע לבגדיו שומט את ידו וכמה אמר רב מלכיה אמר רב אלח בר אבהו שלש אצבעות לכל רוח:

ג ישראל שהיה קרוב למלכות וכו'. בסוף פ' מרובה (כ"ק פ"ג) ובפ' עגלה ערופה (סוטה מ"ט) אבטולם בר רבאון התיירו לו לספר קומי מפני שקרוב למלכות היה ומשם למד רבינו להחזיר המלבושין וכו' הוא. ועוד דלשכתן דאי אבטולם בר רבאון היה מתנכר שהוא יהודי כדליתא במעילה [י"ז]. וע"י כן הו"ל

משנה למלך

פ"א ב עכו"ם שהיה מסתפר מישראל כיון שהגיע לבגדיו קרוב שלש אצבעות לכל רוח שומט את ידו (א"ה עיין בדברי הרב המתנב' ה' מלכים):

לפיכך

פ"א א אין הולכין וכו'. כל זה ביאר הרב"י יפה ביורה דעה סימן קע"ח: **ד אין** מנחשים וכו' הואיל ונפלה פתי וכו'. ברייתא פ' ד' מיתות בטהרין (דף ס"ה ס"ט) וכן המשים סימנים וכו'. פרק גיד הנשה (דף ז"ה) אמרו שם רב הוה שאלו מ"ט אי משום איעלומי הא לא איעלים אלל

הנהגות מיימוניות

יתברך שברא בריה נאה כזו מותר, לשון הטור שם: [א] כתב הרא"ם שאין להוסיף מסבא על מה שבנו חכמים שהיתה קבלה בידם שהוא מחקות העובדי כוכבים: [ב] וכן פירש"י בשילהי סוטה פ' בלורית: [ג] בשילהי סוטה אבטולם בן רבאון התיירו

ישראל שהיה קרוב למלכות וכו'. עד שכן עושין. כוף מכסה כוסה (דף מ"ט) ובהענין: אין מנחשין כו' עד יפגענו רמאי. פרק ארבע מיתות (דף ס"ה) וספרא וספרי וספרק קמא דשבת בתוספתא: וכן אלו ששומעין לפעוץ עד כמו תרנגול. פרק כמה אשה (דף ס"ז) והוספתא ובספרי: וכן המשים סימנים לעצמו עד לוקה. פרק גיד הנשה (דף ז"ה): כתב הראב"ד ז"ל זה שבוש גדול וכו' מפני פולסא דמורא לאפיה עכ"ל: ואני אומר שבושיותו בעלי התוספות ז"ל שחילטו פ' גיד הנשה (דף ז"ה) כל דבר שקשה

מגדל עז

פ"א אין הולכין בחקות וכו' עד מן העמים. כל זה מוכן בפשטי הכתובים וסוף מוזכר אות באלו כספרי ובדברי הנביאים וספדתי על כל הלבושים מלבוש נכרי (נפיש א') ובתוספתא דשבת פ"ו: לא ילבש במלבוש עד כדרך שהן עושין. כספרי גס שם מוזכר כל דבר וענין במקומו: ולא יבנה מקומות עד לוקה: כתב הראב"ד ז"ל איני יודע מהו זה כדרך שהן עושין עכ"ל: ואני אומר כי דעת רמז' בדרך שאלו לענין פנים לא יעשה אדם בית תבנית היכל כו' כך לא יעשה בחקות העובדי והואיל ויאל מפני קדושתו אין להקל ראש: מי שהיה מסתפר וכו' עד ידו. פרק אין מעמידין (דף כ"ט): ישראל שהיה קרוב למלכות וכו'. עד שכן עושין. כוף מכסה כוסה (דף מ"ט) ובהענין: אין מנחשין כו' עד יפגענו רמאי. פרק ארבע מיתות (דף ס"ה) וספרא וספרי וספרק קמא דשבת בתוספתא: וכן אלו ששומעין לפעוץ עד כמו תרנגול. פרק כמה אשה (דף ס"ז) והוספתא ובספרי: וכן המשים סימנים לעצמו עד לוקה. פרק גיד הנשה (דף ז"ה): כתב הראב"ד ז"ל זה שבוש גדול וכו' מפני פולסא דמורא לאפיה עכ"ל: ואני אומר שבושיותו בעלי התוספות ז"ל שחילטו פ' גיד הנשה (דף ז"ה) כל דבר שקשה

מיימי באיסור והיתר דגים לאלתר רב דייק במצא ושמואל דייק בספרא ורבי יוחנן דייק ביוקא
אי זהו קוסם עד ומקלו יגיד לו. פ' ארבע מיתות ובספרי (דף ס"ה): ואסור לשלול לקוסם עד
לנעול: אי זה מעונן עד וגם היטב אין בהם. הכל בכושרי. ופ' ארבע מיתות

דאוקימחא דר' יוחנן ברקא לרבי' נמי אימא ועוד דאפילו חל' דרב ור' חנינא פליגי עליהר
ה' למספס כריב' ור' יוחנן לנבייה ועוד מדקאמר הא אחרת עלה ח'ר יוחנן ברקא
שנו משמע דליכא מאן דפליגי עליה דחל' כב' לה כר' יוחנן דאמר ברקא שנו
ועוד דכחוספתא דסנהדרין פ' י"ב מוקי לה ברקא ועוד דבירושלמי פ' חלק משמע דלכ"ע

בעינן רוקק וי"ע: ור"ש וכן הקורא על
החיות של יבעת או מיה ס"ח או חפילין על
הקטן וכו'. טעמו מדאמרין דהיא דפ"ב
דשבוש (ס) שכתבתי בסמוך שאסור להחפלות
בדברי תורה להגן שאני וסובר רבינו דכיון
דקמינן מווייס להחפלת או שלא לישן ה"ל
כחולין לעינין זה ואסור להגילן מרעח דבדרי
חורה וסובר ג"כ שכתבתי ס"ח או חפילין
על המלה בכלל אסור להחפלות בדברי תורה
הוא, אבל קשה למה כלל קורא על החיות
שלא יבעת ומיה ס"ח או חפילין על הקטן
בשכיל שישן עם לוחש על המכה וקורא פסוק
מן התורה ונזר אומר בכלל שהם בכלל הכופרים
שדרי ריב' אסור להחפלות בדברי תורה
אמר בלבד ולא אחר שהם בכלל הכופרים. ולכן
נראה לומר שרבינו סובר דריב' לטעמיה
דסבר דמתניתין דלוחש על המכה ברקא דוקא
היא אבל לדידיה שפסק דאפילו בשאני רוקק
מתקומא להחפלות בדברי תורה היינו לוחש
על המכה ור"ג דק"ל כריב' במאי דשרי
להגן כיון דלא חיוק מאן דפליגי עליה מ"מ
במאי דאמר דלהחפלות דל"ה ליכא אלא איסור
בעלמא לא ק"ל כוונתיה אלא הוא בכלל הכופרים
ודקתן אלו שאין להם חלק לעו"כ וכו' ר"ע
אומר ח' הקורא בספרים החינוכים והלוחש על
המכה ולומר כל המלה וכו' ולפי זה מ"מ
וכן הקורא על החיות והמיה ס"ח או חפילין
וכו' לא מדריב' יליף לה אלא ממחמי' דלוחש
על המכה משמע ליה דמכה לאו דוקא דכל
חולי בכלל מכה הוא. אחר שכתבתי זה מלאמי
בירושלמי דשבת פ' במה אשה יולדת חין קורין
פסוק על המכה והדין דקרי על יבדוחא אסור
בוא וקרא את הפסוק הזה על בני שהוא
מחפצתו עליו ספר קן עליו גילין בשביל
שישן אסור וזה חזי חין אומרים שיר של פגעים
בירושלמי ח'ר יודן כלן משפגע כהן עד שלא
פגע משמע דאחן עליו ספר קן עליו חפילין
נמי קאי וחס הדבר כן נסמך לומר שח"ש
רבינו לאסור להניח ס"ח או חפילין על הקטן
בשביל שישן בשפגע דוקא הוא כלומר שאינו
יכול לישן הא לאו הכי לית לן בה והכי מסתברא
ודאי דבהכי עסיק דל"ה למה להם להניח
עליו ס"ח או חפילין כדי לישן ורבינו קר' במובן:
יב איזהו דורש אל המהים וכו'. ברייתא פ'
ד' מיתות (סנהדרין ס"ה) ודורש
אל המהים זה המרעיב עלמו והולך וכן צ"ב
הקברות כדי שחפצתו עליו רוח עומא: ומ"מ
ויש אחרים וכו':

אסור

מלבושים ידועים ואומרים דברים ומקמירין קמרת ידועה וישנים לבדן כדי שיבא מת פלוני ויספר עמו בחלום. כללו של

דבר

א סמ"ג לאוין נד. טור שם: ב סמ"ג עשין ד. טור י"ד ס' קטע: ג סמ"ג לאוין נ. טור שם:

לחם משנה

כענין מכסף דמי שעושה כמו שעושה המעון שאומר אני ארצה אותך כסף יד דברים
העתידיים לנא עליך ועשה זה הוא ענין המעון שאומר דברים לעתידים כמו בלשונות
דכחב הדב ז"ל. ועל דא ודאי דלקי משום לא תענונו שהרי עשה מעשה אכל אוח
אל העינים בענין כישוף שהוא שמרחה שלוקט ואינו לוקט שאין זה דבר מעון אלא מענין
מכסף הוא אע"פ שעושה מעשה ודאי דלא לקי וזה דמשום מעון לא לקי דלא הוי מענינו
ומשום מכסף לא לקי משום דהוי לאו שניתן לאזהרה מיתא ב"ד ואין לוקין עליו. זה ל"ל ליישב
דברי רבינו ז"ל:

יא מי שנשכו עקרב וכו'. כל זה ביאר גם כן הרב צ"ח יוסף יפה בסיומן קע"ט ע"ש:
יב לא די להם שם בכלל מנהגים וכו'. ור"מ אמאי הוי בכלל מנהגים הא כבר כתב
למעלה שמי שנשכו עקרב מותר ללחוש מפני שהוא מסוכן. ונראה דה"ק הכה ודאי
אע"פ

הנהגות מיימוניות

המשחיתים המלעיגים על פסקים אלו: [ה] והא דתנן פרק ארבע מיתות האוחז את
העינים פסור היינו פסור מביית מכסף מפני שאינו עושה מעשה אבל לוקה למאן
דאמר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו א"נ פסור לגמרי וכדברי האומר אין לוקין עליו.
ס"ח ורא"מ פ' ג"כ כריבנו המחבר דחייב בלאו והוא דתנן פסור פירוש מסקילה ע"ב.
[ו] עיין בהלכות שבת פרק כ"א בהלכה כ"ח ופרק חלק ובירושלמי פרק שמנה שרצים
ורקק ואם אינו רוקק לא חסיר כולי האי מיהו איסורא איכא אפילו בלוחש פסוק בלא
ריקק

העינים ר"ע אומר זה המחשב עתים וטעות ואומר היום יפה ללכת מחר יפה ללכת למודי
ערב שביעות חסין יפות ופירש"י למודי ערב שביעות כלומר ערב שביעות למדים ורגילים
חסיים להיות יפות. ומפרש רבינו דר"ע לא פליג אהכמים אלא לאוספי אהא ופסק כמותו
דבין מנהגים עתים שאומרים בלשונות יום פלוני יפה וכו' בין אוחז את העינים הוא

שואמרים באצטגנינות יום פלוני טוב יום פלוני רע יום
פלוני ראוי לעשות בו מלאכה פלונית שנה פלונית או
חדש פלוני רע לדבר פלוני: ח אסור לעונן אע"פ שלא
עשה מעשה אלא הודיע אותן הכוזבים שהכסילים
מדמין שהן דברי אמת ודברי חכמים. וכל העושה מפני
האצטגנינות וכיון מלאכתו או הליכתו באותו העת
שקבעו הוברי שמים הרי זה לוקה שנאמר לא תענונו.
וכן האוחז את העינים ומדמה בפני הרואים שעושה
מעשה תמהון והוא לא עשה הרי זה בכלל "מעונן
[ה] ולוקה: י איזהו חובר זה שמדבר בדברים שאינן
לשון עם ואין להן ענין ומעלה על דעתו בסכלותו שאותן
הדברים מועילין. עד שהן אומרים שהאומר כך וכך
על הנחש או על העקרב אינו מזיק והאומר כך וכך
על האיש אינו ניוזק. ומחן אוחז בידו בעת שמדבר
מפתח או סלע וכיוצא בדברים האלו הכל אסור. והחובר
עצמו שאחז בידו כלום או שעשה מעשה עם דבורו
אפילו הראה באצבעו הרי זה לוקה שנאמר לא ימצא
בך וגו' וחובר חבר. אבל אם אמר דברים בלבד ולא
הניד לא אצבע ולא ראש ולא היה בידו כלום. וכן אדם
שאמר עליו החבר אותן הקולות והוא יושב לפניו
ומדמה שיש לו בזה הנאה מכין אותו מכת מרדות מפני
שנשתתף בסכלות החבר. וכל אותן הקולות והשמות
המשונים המכוערים לא ירעו וגם היטב אין אותם:

יא מי שנשכו עקרב או נחש מותר ללחוש על מקום
הנשיכה ואפילו [ו] בשבת כדי ליישב דעתו ולחזק לבו.
אף על פי שאין הדבר מועיל כלום הואיל ומסוכן הוא
התירו לו כדי שלא תטרף דעתו עליו: יב הלוחש על
[ז] המכה וקורא פסוק מן התורה וכן הקורא על התינוק
שלא יבעת וחמניה ספר תורה או תפילין על הקטן
בשביל שישן. לא די להם שהם בכלל מנחשים וחוברים
אלא שהן בכלל הכופרים בתורה שהן עושין דברי תורה
רפואת גוף ואינן אלא רפואת נפשות שנאמר ויהיו חיים
לנפשך. אבל הבריא שקרא פסוקין ומזמור מתהילים כדי
שתנן עליו זכות קריאתו וינצל מצרות ומנוקים הרי זה
מותר: יג איזהו דורש אל המהים זה המרעיב את
עצמו והולך ולן בבית הקברות כדי שיבא מת בחלום
ויודיעו מה ששאל עליו. ויש אחרים שהם לובשים

יב הלוחש על המכה וכו'. צ"ח חלק (ס) שם
[ז] אלו שאין להם חלק לעולם
הבא וכו' ר"ע אומר ח' הקורא בספרים
החינוכים והלוחש על המכה ואומר כל המלה
אשר שמתי במהים לא אשים עליך ואחמר
עלה בגמ' [שם ק"א]. וברקא זה לפי שאין
מזכירים שם שמים על הרקיקה אחרת רב
אמר אפילו בנגע נרעה ורבי חנינא אחר אפילו
ויקרא אל משה. ומדלא הזכיר רבינו רוקק
נראה דמשמע ליה דרב ורבי חנינא פליגי
ארכי יוחנן דיהיב טעמא משום דאין מזכירין
ש"ס על הרקיקה וקאמר רב דאפילו בנגע
נרעה דלית בהווא קרא שם שמים אסור
ורבי חנינא אומר דאפילו דאין בחיובת הללו
שם שמים וגם אין עניינם רפואת נגע ומכה
אע"פ אסור וממילא משמע דאפילו שאינו
רוקק נמי אסור. אבל קשה מדגרסינן ב"ב
דשבוש (דף ס"ו) ריב' אהו אמר להנהו
קרא וגוי הדי עבדי הכי והאמר ריב' אסור
להחפלות בדברי תורה להגן שאני ואלא כי
אמר אסור דליכא מכה אי דליכא מכה אסור
וחו לא והתקן הלוחש על המכה אין לו חלק
לעו"כ הא אחרת עלה ח'ר יוחנן ברקא שנו
שאין מזכירין שם שמים על הרקיקה משמע
דאוקימחא

מגדל עז

מי שנשכו עקרב כו' עד דעתו עליו. ס' חלק (דף ק"א): הלוחש על המכה עד ס"ז מותר.
בסנהדרין פ' חלק ופ' כל כחדי הקדש (דף ק"א) ובשבוש ריש פרק ידועה טומאה (דף ט"ז)
והביא רב אלפס ז"ל בל' פ"ק דנדרות: איזהו דורש כו' עד כתי מלחמו לוק. פ' ד' מיתות
(דף ט"ה) ובספרי:

הלכה ד': [ו] כדאיתא התם היו אומרים שיר של פגעים: ° [ה] יוסי פירש שמזכיר ש"ש ורוקק ואם אינו רוקק לא חסיר כולי האי מיהו איסורא איכא אפילו בלוחש פסוק בלא ריקק

ועוד י"ל דברי גוויי אוחז העינים הם, אחד שהוא מראה ששעה מעשה זר ותמוה חוץ מטבעו של עולם שלוקה אל האוחז העינים ומראה שהוא טבעו של עולם כגון שמראה שמוטע קישוף וכו' וכו' או מדברים שהם טבעו של עולם זה אינו לוקה. ודייק לשון רבינו שלעיל גבי לוקה כחב שמדמה בפני הרואים ששעה מעשה תמחון וכלל גבי אינו לוקה לא כחב מעשה תמחון, ודרך זה כתב מהר"י קולון בשורש ע"ז ליישב לשונות אלו אבל קשיא לי מנין לו לחלק כך. וה"ד יהושע מבני ציו של רבינו חירץ דלחיות עינים דמעשה תמחון לחוד ולחיות עינים דמכשף לחוד וזה לא ישיגו אלא היודע דדברים אלו ועוד חירץ חירץ שני שאם הכירו בו משום מעון לוקה ואם הכירו בו משום מכשף אינו לוקה וזה קרוב למה שכתבתי:

פי"ב א לפיכך המגלה וכו' עד הו"ל וגילת הפלות. בפ"ב חזירים (נזיר דף ל"ז) אמרינן דקסבר שמואל הקפח כל הראש שמה הקפה וקאמר חבר הכי [נ"ח] למימרא הקפח כל הראש הנאי היא ואסיק רבא דכ"ע הקפח כל הראש שמה הקפה ואמרינן ה"ס דבין רב הונא בין רב אבהו בר אבהו ס"ל הקפח כל הראש שמה הקפה: בד"א בל"א המגלה וכו'. [מכות כ"ז:] חזי חנא קמיה דרב חסדא אחד המקיף ואחד הניקף לוקה ואוקמה רב אשי במסייע דוקא דאם אינו מסייע פטור משום דלאו שאלין בו מעשה הוא. ומסייע פירש"י מזמין השערות למקיף: כתב הראב"ד אצל המגלה אינו לוקה, ח"א ח"ע שאלין לוקה כיון שמדעתו עשה עובר בלאו, עכ"ל. ויחזיק ל"ל דלא שייך לומר שהוא עובר בלאו כיון דלא עבד מעשה כלל ואפילו אם ח"ל להקיף לו פלח ראשו אין שליח לדבר עבירה: והמגלה את הקטן לוקה. פלוגתא דאמוראי פרק שני נזירין (ס"ט) [נ"ז:] ופסק כרב הונא דמחייב וכן פסקו הר"ף והרא"ש בנזירין:

ב האשה שגלחה וכו'. בקדושין פ"ק (דף ל"ה) תנן נשים פטורות מכל חקיף ונבג' מנ"ל דכתיב לא תקיפו פלח ראשכם ולא תשחית פלח זקקן כל שישם בהשחתה ישנו בהקפה והני נשי הו"ל וליחנהו בהשחתה ליחנהו בהקפה ומנא לן דליחנהו בהשחתה איבעית אימא סברא דהא לית לה זקן איבע"א קרא ולא תקיפו פלח ראשכם ולא תשחית פלח זקקן מדשני קרא דביצורה דא"כ נכתוב רחמנא פלח זקקנס מאי זקקן זקקן ולא זקן אשקך ולא והתניא זקן האשה והסרים שהעלו

בבת אחת והתראה אחת לוקה שתיים. אחד המגלה הפאות בלבד ומניח שיער כל הראש ואחד המגלה כל [ה] הראש כאחד לוקה הו"ל וגילת הפאות. במה דברים אמורים באיש המגלה *אבל איש המתגלה אינו לוקה אלא אם כן סייע למגלה. והמגלה את הקטן לוקה: **ב** האשה שגלחה פאת ראש האיש או שנתגלחה פטורה שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקקן לוקה קיימים:

ועוד

בבת אחת והתראה אחת לוקה שתיים. אחד המגלה הפאות בלבד ומניח שיער כל הראש ואחד המגלה כל [ה] הראש כאחד לוקה הו"ל וגילת הפאות. במה דברים אמורים באיש המגלה *אבל איש המתגלה אינו לוקה אלא אם כן סייע למגלה. והמגלה את הקטן לוקה: **ב** האשה שגלחה פאת ראש האיש או שנתגלחה פטורה שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקקן לוקה קיימים:

ועוד

בבת אחת והתראה אחת לוקה שתיים. אחד המגלה הפאות בלבד ומניח שיער כל הראש ואחד המגלה כל [ה] הראש כאחד לוקה הו"ל וגילת הפאות. במה דברים אמורים באיש המגלה *אבל איש המתגלה אינו לוקה אלא אם כן סייע למגלה. והמגלה את הקטן לוקה: **ב** האשה שגלחה פאת ראש האיש או שנתגלחה פטורה שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקקן לוקה קיימים:

ועוד

בבת אחת והתראה אחת לוקה שתיים. אחד המגלה הפאות בלבד ומניח שיער כל הראש ואחד המגלה כל [ה] הראש כאחד לוקה הו"ל וגילת הפאות. במה דברים אמורים באיש המגלה *אבל איש המתגלה אינו לוקה אלא אם כן סייע למגלה. והמגלה את הקטן לוקה: **ב** האשה שגלחה פאת ראש האיש או שנתגלחה פטורה שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקקן לוקה קיימים:

ועוד

בבת אחת והתראה אחת לוקה שתיים. אחד המגלה הפאות בלבד ומניח שיער כל הראש ואחד המגלה כל [ה] הראש כאחד לוקה הו"ל וגילת הפאות. במה דברים אמורים באיש המגלה *אבל איש המתגלה אינו לוקה אלא אם כן סייע למגלה. והמגלה את הקטן לוקה: **ב** האשה שגלחה פאת ראש האיש או שנתגלחה פטורה שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקקן לוקה קיימים:

יד אסור לשאול בעל אוב וכו'. משנה (ס"ט). פ' ד' מיתות גבי אוב וידעוני הרי אלו במקילה והגשאל בהם בלאזהרה. ומפרש רבינו דהיינו אזהרה דלא ימלא בך

וכו' ושאל אוב. וכן כתבו החסידים:

טו המכשף חייב סקילה וכו'. משנה ט"ז. וקאמר חבר הכי המכשף זה העושה מעשה לא האוחז את העינים ר"ע אומר משום רבי יהושע שנים לוקמים קטואים אחד לוקט חייב ואחד לוקט פטור העושה מעשה חייב האוחז את העינים פטור. ופי' רבינו הטעם משום דליכא אזהרה למכשף אלא מלא ימלא בך קוסם קסמים מעון ומנחש ומכשף ולא שנתן לאזהרה מיתה ב"ד הוא שנאמר מכשפה לא תחיה ולא מיתו אזהרה אחרת אלא לא ימלא: ואיכא למידק על מה שאמר רבינו כאן אצל האוחז את העינים וכו' ואין לוקין עליו שזה הפר' מ"ט לעיל בפרק זה האוחז את העינים לוקה. ועוד שלפי מ"ט רבינו שיראש עשה והוא לא עשה נראה שהוא לאו שאלין בו מעשה וא"כ קשה למה בהתלה חייב מלקות הא לאו שאלין בו מעשה הוא ועוד כשכא בסוף דבריו למעטו ממלקות למה הולך בלא עליו מטעם שהוא לאו שניתן לאזהרה מיתה ב"ד חסוק ליה משום שהוא לאו שאלין בו מעשה. ונ"ל דכל אוחז העינים הוא עושה מעשה כדי לאוחז העינים ומ"ט והוא שיראש עשה והוא לא עשה מעשה כלל לאו למימר שלא עשה מעשה אלא היינו לומר שזוהו מעשה תמחון שנראה לבני אדם ששעה לא עשהו בלחמה אלא שנדמה להם כך אצל ודאי שהוא עושה שום מעשה עד שאחז עיניהם להדמות להם כך ומאחר שיש בו מעשה בדין היה ללקות עליו שהיה אחת משום מעון ואחת משום מכשף דתרווייהו ליחנהו ביה דהא שני חכמים דבריייהו מעון זה האוחז את העינים ובמהני' דס"ט לרבע מיתות משמע שהוא מכשף אלא שפטור ממלקות דמכשף מפני שהוא לאו שניתן לאזהרה מיתה ב"ד. ואין לומר דליפטור מעון גופיה ממלקות משום דהוי לאו שנתגלה דכתיב לא ימלא בך מעביר בו וכו' בלא קוסם קסמים מעון ומנחש ומכשף דכיון דלחריכו קרא דכתיב לא תנחשו ולא תעונו לומר שכל אחד מהם לאו בפני עצמו ואינו לאו שנתגלה וכו' רבינו בפ"ח מהלכות סנהדרין וא"כ לוקה משום לאו דמעון ואינו לוקה משום לאו דמכשף ומנחש דברי רבינו במ"ט לוקה ובהם שכתב שאינו

לוקה קיימים:

ועוד

בבת אחת והתראה אחת לוקה שתיים. אחד המגלה הפאות בלבד ומניח שיער כל הראש ואחד המגלה כל [ה] הראש כאחד לוקה הו"ל וגילת הפאות. במה דברים אמורים באיש המגלה *אבל איש המתגלה אינו לוקה אלא אם כן סייע למגלה. והמגלה את הקטן לוקה: **ב** האשה שגלחה פאת ראש האיש או שנתגלחה פטורה שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקקן לוקה קיימים:

ועוד

בבת אחת והתראה אחת לוקה שתיים. אחד המגלה הפאות בלבד ומניח שיער כל הראש ואחד המגלה כל [ה] הראש כאחד לוקה הו"ל וגילת הפאות. במה דברים אמורים באיש המגלה *אבל איש המתגלה אינו לוקה אלא אם כן סייע למגלה. והמגלה את הקטן לוקה: **ב** האשה שגלחה פאת ראש האיש או שנתגלחה פטורה שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקקן לוקה קיימים:

ועוד

בבת אחת והתראה אחת לוקה שתיים. אחד המגלה הפאות בלבד ומניח שיער כל הראש ואחד המגלה כל [ה] הראש כאחד לוקה הו"ל וגילת הפאות. במה דברים אמורים באיש המגלה *אבל איש המתגלה אינו לוקה אלא אם כן סייע למגלה. והמגלה את הקטן לוקה: **ב** האשה שגלחה פאת ראש האיש או שנתגלחה פטורה שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקקן לוקה קיימים:

ועוד

בבת אחת והתראה אחת לוקה שתיים. אחד המגלה הפאות בלבד ומניח שיער כל הראש ואחד המגלה כל [ה] הראש כאחד לוקה הו"ל וגילת הפאות. במה דברים אמורים באיש המגלה *אבל איש המתגלה אינו לוקה אלא אם כן סייע למגלה. והמגלה את הקטן לוקה: **ב** האשה שגלחה פאת ראש האיש או שנתגלחה פטורה שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקקן לוקה קיימים:

ועוד

בבת אחת והתראה אחת לוקה שתיים. אחד המגלה הפאות בלבד ומניח שיער כל הראש ואחד המגלה כל [ה] הראש כאחד לוקה הו"ל וגילת הפאות. במה דברים אמורים באיש המגלה *אבל איש המתגלה אינו לוקה אלא אם כן סייע למגלה. והמגלה את הקטן לוקה: **ב** האשה שגלחה פאת ראש האיש או שנתגלחה פטורה שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקקן לוקה קיימים:

ועוד

בבת אחת והתראה אחת לוקה שתיים. אחד המגלה הפאות בלבד ומניח שיער כל הראש ואחד המגלה כל [ה] הראש כאחד לוקה הו"ל וגילת הפאות. במה דברים אמורים באיש המגלה *אבל איש המתגלה אינו לוקה אלא אם כן סייע למגלה. והמגלה את הקטן לוקה: **ב** האשה שגלחה פאת ראש האיש או שנתגלחה פטורה שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקקן לוקה קיימים:

ועוד